

sebnost če je gozd precej star in dorašen, najmanj 50% vsega lesovja. In kar je najvažnejše in nam je, čeravno ne hipno, vendar tekom časa najbolj v korist, z rednim trebljenjem podpiramo rast in razvijanje drugih dreves. Čim večja namreč drevesa postajajo, tem več hrane in prostora vpotrebijo, tem bolj navzgor hrepené, kjer imajo zraka in luči dovolj.

Radi tega zaostanejo slabejša in mlajša debela za starejšimi in močnejšimi in začnejo hirati, ker višja razprostirajo košate svoje veje čez nje in jim tedaj ne dostaje potrebnega zraka in luči. Če pa taka manjša in hirajoča debela odstranimo, dobijo tudi krepki njih sosedji več zraka in hrane in se tedaj lažje čvrsto in krepko razvijajo.

V gozdih, ki so skrbno gojeni, vzrastejo drevesa čvrstejša in krepkejša, kakor v gozdih popolnoma zanemarjenih. Umevno je, da v takih logih vetrovi in nevihte ne napravijo baš tolike škode, ker so drevesa močnejša in se lažje elementarnim silam ubranijo. Če so pa drevesa brez vsakega redu jedno drugega se tiščé vzrasla, ostanejo vedno tanka in šibka, in ravno radi te slabotnosti jih veter lažje vpogne in potrga, osobito ker niti njih korenine nimajo dosti čvrstosti in stalnosti; učinki burje in nevihte so torej v tako zanemarnjenih gozdih veliko nevarnejši in žalostnejši.

Skrbno in redno trebljenje, dobra odgoja vpliva tedaj vsestransko na drevo in njega razvoj. Če smo drevo dobro gojili, smo skrbeli, da dobiva dosti zraka, luči in prostora, tedaj prej vzraste ter se tudi prej lahko poseka, in deblo ima lep, gladek les, čvrst in krepk materijal, ki tudi veliko izdatneje gori. Ako ima drevo zasvojo eksistenco potrebne hrane in prostora dovolj, vse svoje dele razviti, pomnožé se tudi njegovi plodovi in prej dozori in listje, katero je palo iz široko-razvitega vrha v večjem izobilju k tlom, ohrani zemlji njeno produktivno moč.

Razmotrivali smo in menim tudi vsakega preverili, kako eminentne važnosti in v koliko korist in kolik dobiček nam je, ako gozd pravilno trebimo, ga skrbno gojimo, a kako nam je v kvar, ako ga zanemarjamo. In nauk, kateri iz vsega tega rezultira, naj bode: Skrbimo za svoje gozde, trebimo jih pridno, a ne izročimo tako delo nevesčim hlapcem in delavcem, temveč gojimo svoj gozd pravilno, previdno in pazno in naš trud ne bode zastonj!

c.

Sejmovi. Dne 11. novembra v Lipnici, pri Sv. Mohorju na Rodnah, v Marenbergu, pri Sv. Martinu na Paki, pri Sv. Martinu tik Slov. Gradca, v Oplotnici, v Sromljah in v Laškem trgu. Dne 12. novembra v Hočah. Dne 15. novembra v Arveži, v Poličanah, v Radgoni, v Središči in na Vranskem.

Dopisi.

Od Sv. Lovrenca ob kor. žel. (Žalostno dolžnost) so dne 31. oktobra izpolnili naši župljani, ko so spremili zemeljske ostanke našega rajnega župnika, vlč. g. Jožefa Toporišič, kn. šk. duh. svetovalec. Pri nas so bili celih 25 let za župnika, sem od leta 1867 in bolehanje jih je letos prisililo, da so prosili za vpokojenje ter bi bili s prvim dnevom t. m. se preseleli v Maribor, toda božja previdnost je sklenila drugače: umrli so namreč uno soboto zjutra in zadnji dan m. m. smo jih pokopali. Zadnji dan, ki so si ga bili postavili za svoje delovanje v duh. službi, ta je postal tako tudi zadnji dan njih prebivanja na zemlji! K pogrebu se je zbrala velika množica domačih župljanov in 19 čč. gg. duhovnikov. Vlč. g. Jožef Fleck, dekan v

Jarenini, so v cerkvi prosili v imenu rajnega gospoda z zgovorno besedo slovo od njih duh. ovčic, vlč. gosp. Anton Hajšek, dekan v Slov. Bistrici, so služili poleg dveh čč. gg. kaplanov za njih dušo slovesno črno sv. mašo, vlč. g. dr. Ivan Mlakar, vodja dijaškega sementišča v Mariboru, pa so vodili pogrebne obrede. Ne smemo pozabiti ganljivega petja v cerkvi in na pokopališču od strani čč. gg. duhovskih pevcev in gg. učiteljev: marsikatero oko se je porosilo pri besedah pesmi:

„Blagor mu, ki se spočije,
V hladni zemlji sladko spi...“

Rajni gospod so bili jako delavni, posebno še v gospodarstvu. Skrbeli pa so tudi za lepoto hiše božje in je župnijska cerkev sedaj po njih trudu in lepem, dobrem stanju. Naj počivajo v miru!

Od hrvaško-štajarske meje. (Grozna nesreča.) Ko je bil pred nekolikimi leti na Pilstanju sv. misijon, obnašala se je čudno neka ženska med pridigo v cerkvi. Okolistoječi opomnijo, da »nori«, drugi si že šepetajo, da »gori« in gori, gori, slo je glasno po cerkvi in ljudstvo je zbegano in hiti iz cerkve. Pri veliki gnječi krog glavnih vrat se nekateri ranijo; da se pa večja nesreča ni zgodila, zabranila sta pridigar in pa domači g. župnik, ki sta mirila ljudstvo. — Toda vse huješegodilo se je unjo nedeljo, dne 30. oktobra, na Vinagori, ki stoji na hrvaško-štajarski meji. Na Vinagori je bil cerkven shod, obilno ljudstva se je sešlo. Služili sta se ob enem dve sv. maši, v cerkvi in pa zunaj cerkve v neki kapeli in ljudstva je bilo vse natlačeno po mostovžu krog cerkve. Bilo je jasno, le posamezne megle se gonijo po nebu. Neka pred stolpom stoječa ženska zre proti nebu, vidi naprej drveče megle, pa misli, da se stolp nagiba in začne kričati na vse grlo: bežite, »turn« se podira! Kakor blisk se raznese med ljudstvom, da se stolp, da se cerkev podira. Preplašeni begajo po mostovžu, vse išče lin in vrat. Ker so začeli tudi iz cerkve vreti, nastaja gnječa vedno večja in večja. Veliko jih poskaka skozi line iz mostovža v globino, zakaj cerkev stoji na griču; največ pa se jih gnjete iz mostovža po stopnicah navzdol, kjer so se godile grozovite reči. Po njem je bilo, kateremu je spodletelo na stopnicah; kdor je ob strani obvisel za obleko, bil je vsaj ob roko ali nogo, sreča velika, če je le z raztrgano obleko ubežal. Ko se je poleglo to divje pogajanje ljudstva, videl se je strašen prizor na omenjenem mestu. Okoli dvajset oseb so pomandrali in zmučkali ter spravili ob življenje — med temi sta se nahajale tudi dve noseči ženi — s polamanimi rokami ali nogami in drugih ranjencev je bilo, kakor se nam poroča, okoli petdeset. Tla so postlana s kosei različnih oblek in možkih in ženskih pokrival. To ti je bilo grozno! Kak obup, kaka žalost, kak jok in stok povsod! Ranjenci prosijo pomoči, drugi begajo in iščejo svojih v strahu, da so se jim ponesrečili, pri stopnicah pa milo plakajo okoli stoječi za ranjimi sorodniki, prijatelji in znanci. Bodi jim Bog milostljiv, nas pa varuj nagle, neprevidene smrti!

—r—

Od Svetinj pri Ormoži. »Napočil je dan« tudi nam, ki smo dolgo in težko pričakovali novo imenovanega nam župnika, čast. gosp. Ivana Bohanca. Po vseh kotičih naše fare slišala so se zadnji teden od ust do ust vprašanja: Kedaj bodo prišli? Kako bodo nek z nami zadovoljni? Kako bi jih sprejeli? itd. Še mnogo drugih vprašanj in razgovorov priča nam živo, kako brižno se je vse ljudstvo vnelo za novodošlega gospoda, a to ne zastonj — brez vzroka. Ne samo njih prejšnje delovanje kot duhovnik in narodnjak, ampak tudi nadeja, da napočijo za našo faro s prihodom takega vrlega delavca na verskem in narodnem polju, tudi za našo faro svetlejši dnevi. Gotovo že samo to zadostuje, da smo bili dne 15. vinotoka že od ranega dne skoraj vsi po koncu,

pripravljajoč vse posrebnost za dostojni sprejem. Popoldne se je zbrala šolska mladina po vodstvu svojih učiteljev, občinski predstojniki, drugi veljaki in mnogo občinstva. S solznimi očmi so se zahvalili novodošli č. g. župnik sprejemnim govorom č. g. provizorja Pajtlerja, jedne učenke ter jednega učenca. Te solze so nas prepričale, da jim je svet njihov poklic, da nam je vdano njihovo blago srce, da nam hočejo biti dober duhovni oče in hraber vodja na vse strani. Zategadelj smo neizmerro veseli, da jih imamo, Vekovečnega gospodarja zemlje in neba pa prosimo, da nam jih mnogo let ohrani zdravega in krepkega. V to pomozi Bog! —a—

Iz Žalca. (Nove stavbe.) Odkar leze železna kača od Celja do Velenja, se je spremenilo po naših krajih mnogokaj. Ako se pelješ s Savinjsko železnico, vidiš med potom marsikatero novo stavbo, ki je v teku zadnjih mesecev nastala. Se vé, da tudi mi Žalčani nečemo za drugimi našimi sosedi zaostati in naš trg se vedno lepša in širi. Ne bom našteval novih lepih hiš, ki so se po našem trgu deloma že postavile, deloma pa se še stavijo, ampak dovolite mi, gospod urednik, nekaj besedic o poslopjih, ki se iz železničnega voza vidijo. Gospod Šimon Kukec je namreč postavil pri kolodvoru lepo hišo, kjer se bo v kratkem odprla gostilna za železniške potovalce. Kdor večkrat z železnico potuje, pač dobro vé, kakšna dobrota in potreba je taka gostilna. Blizu te hiše pa stavi isti gospod še veliko novo pivovarno, ki bo, kakor se sliši, po najnovejšem slogu narejena in tudi vsi stroji bodo popolno novi, katere bo veliki parni stroj gnal. Veliki del te tovarne je že dodelan in reči moramo, da bo ta pivovarna tako izvrstno urejena, upamo, da se bo izdelovalo tudi toliko izvrstnega Savinjskega piva, da nam te pijače ne bo več treba od ptujcev in židov dobivati.

S Pohorja. (Občinska cesta.) V kako slabem stanu je cesta v Lehnu, kažejo besede veleč. gospoda okrajnega glavarja: »To ni častno za občino, ki ima večinoma kamenito okolico in vendar tako slabo cesto, kakoršne je težko še kje najti!« In zares, marsikateri bi si rad ogledal lepo šolsko poslopje, a te nezrečeno slabe ceste — bolje »luže« — brez vsakega peš pota se mora vsak tujec zbiti. Lehenčan pa, ki se ne more te ceste ogniti, naj pa stori tako, kakor nek tamošnji, res »bistroumni« kmet! Šel je namesto po cestnih luzah, raje po potoku rekoč: »Voda tam — voda tu; pa ta je vsaj čista!« Našim otrokom pa bode narediti velike, čolnom podobne »cokle«, da se lahko čez imenovane »luže« v šolo pripeljajo. In z ozirom na to, da uboga živina in orodje pri takej vožnji veliko trpi, mislim, da nam sedanji, novi občinski odbor napravi boljše cesto, posebno pa steze. Z Bogom!

Iz Vitanja. (Shod.) V nedeljo popoldan, dne 30. oktobra imela je Slovenje-graška »podružnica sv. Cirila in Metoda« svoj shod v Št. Florijanu. Č. g. M. Fideršek pozdravi zbrano občinstvo ter mu razloži namen te družbe. Ozira se na delovanje sv. bratov Cirila in Metoda, ki sta prinesla slovanskemu narodu krščansko vero. A s tem sta se zamerila Nemcem, ki so dobro vedeli, da bodo v prihodnje še težje Slovane ponemčevali, če jih bodo vodili domači dušni pastirji ter jim odprli pot do višje omike. Tožijo tedaj sveta brata krivovere, toda ta sta bila spoznana za nedolžna. Družba sv. Cirila in Metoda skuša njuno delovanje nadaljevati, poteguje se za versko šolo, dela na to, da bi se otroci v šoli učili vsaj v nižjih razredih v svojem maternem jeziku, v katoliškem slovenskem duhu, skrbi pa tudi, da bi stariši, katehetje in učitelji pri vzgoji otrok složno delovali, drugače je njih trud zastoj in godilo bi se njim, kakor možu in ženi, ki sta imela le malo gredico. Žena je nasejala na skrivnem solato, mož pa boba, in

ko začne zeleneti, populi žena vso zel in tudi bob, pusti le salato; pride pa mož, ta pa potrga vso salatico misleč, da bo bob ležje rastel. Zadnjič ničesar ni bilo. Tako je z vzgojo. — Na to povzame besedo predsednik podružnice, č. g. A. Ostrožnik ter dokazuje prav živo, kako potrebne so podružnice sv. Cirila in Metoda tudi na Stajarskem. Sola ima velik upliv na otroka in če je šola slaba, slaba je tudi vzgoja; podlaga pravi šoli pa je sv. vera, ki blaži srce in ga s čednostmi napolnjuje. Ta družba pa ravno skrbi, da se take šole ustanovijo in da se zabranijo kolikor mogoče nemške, šulvereinske šole, ki hočejo ne le samo otroke odtujiti slovenskemu narodu, temuč tudi izbaciti iz šole krščansko vero. Po dokončanem govoru oglašilo se je precej novih udov. Vrli Florijančani in sosedi, ohranite v spominu, kar ste slišali to nedeljo, ljubite svoj jezik, v katerem vas je učila mati spoznavati Boga in podpirajte radi družbo sv. Cirila in Metoda!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Odkar biva cesarska rodbina zopet na Dunaji, je ondi jako živo, ker prihaja tje iz vseh strani višja gospoda, da se pokloni iz raznih vzrokov svilemu cesarju. Se vé, da pusti v tem več ali manj denarja v glavnem mestu, na korist tamošnjih prebivalcev. — V državnem zboru je bilo vže koj v prvi seji jako živahno, najbolj zavoljo Libere, kajti nemški nacionalci bi radi, da vlada koj razveljavi razpuščenje tamošnjega mestnega zastopa, drugim pa se ne vidi, da je za to vže le taka sila. To pa tudi ni mogoče, dokler še živimo v Avstriji, ne pa v nemškem rajhu, kamor hrepenijo možje, ki so bili v Liberskem mestnem zastopu. — V klubu konservativcev je skoraj sama nezadovoljnost in je mogoče, da ves klub razpade, ali kaj potem? Po polnem liberalna vlada!

Češko. Na shodu čeških poslancev v Pragi so sklenili resolucijo, naj se dela od vseh poslancev, kar jih družijo, ne pa kar jih še loči dalje, kakor vže sedaj stojé. Ne vemo, če bode tako, ali iz srca želimo, kajti da se šopiri nemški liberalizem čedalje huje, to je delo mladočeških liberalcev, ker so razbili »železni krog« prejšnje desnice, ne da bi bili pridobili kaj za-se.

Štajarsko. Predsednik višje sodnije za štajarsko in koroško deželo, na mesto dr. vit. Waserja, postal je grof Gleispach, doslej predsednik dež. sodnije v Gradci. Upamo, da ne bode tako strasten Nemec in prijatelj judov, kakor je bil toliko let vit. Waser. — Pri dopolnilnih volitvah v mestni zastop v Gradci pride največ »novih mož« v mestno hišo, ker starim se očita, da so bili slabi gospodarji z občinskim premoženjem. No bolji tudi novi ne bodo, saj so liberalci in torej zapravljevci.

Koroško. Shod nemških liberalcev bi se vršil v Celovci vže zadnjo nedeljo, toda nedelja je prišla, shoda pa ni bilo in kolikor se kaže, ga tudi ne bode. Dobro, saj ga ni bilo nikoli treba. — Načrt postave, ki naj vredi »zavarovanje« družine, sklenjen v dež. zboru, ni dobil najvišjega potrjenja. Škoda ga menimo, da ni, saj je bil delo nemškutarjev-liberalcev in torej gotovo ne na korist kmetov.

Kranjsko. Vodja dež. vlade, baron Hein je bil v ponedeljek pri svilem cesarju, zahvalit Nj. veličanstvo za svoje imenovanje. Je-li bil tudi pri grofu Taaffe in kaka naročila je ondi prejel? — V jami pri Postojini je bilo v minolem poletju 2080 oseb in je to manjše število, kakor je bilo druga leta.